

เทคนิคตัดแต่งกิ่งมะม่วง ช่วยเพิ่มผลผลิตให้ดกและมีคุณภาพดี

การตัดแต่งกิ่งมะม่วงเป็นเทคนิคสำคัญที่จะช่วยให้ต้นมะม่วงมีผลผลิตเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งมีผลดกที่ส่งผลต่อคุณภาพที่ดีกว่า ต้นมะม่วง ที่ไม่ได้ผ่านการตัดแต่งกิ่งหรือปล่อยแบบธรรมชาติ เพราะหากไม่มีการตัดแต่งกิ่งจะทำให้ต้นมะม่วงมีความทึบแสงแดดไม่สามารถส่องลงมาถึงพื้นดินภายในสวนได้ และเมื่ออากาศถ่ายเทได้น้อยลงจึงเป็นแหล่งสะสมของโรคและแมลงศัตรูพืชเข้ามารบกวน ดังนั้น การตัดแต่งกิ่งนอกจากจะช่วยทำการควบคุมทรงพุ่มแล้ว ยังสามารถช่วยกระตุ้นการแตกกิ่งใหม่ เพื่อให้มะม่วงออกผลที่มีคุณภาพและดกมากขึ้นตามมา

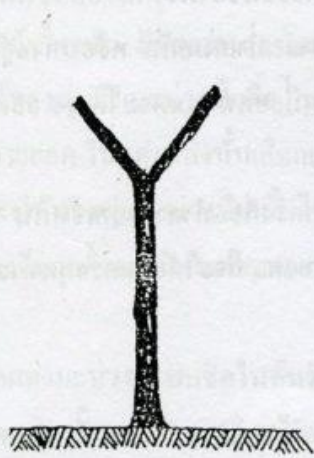
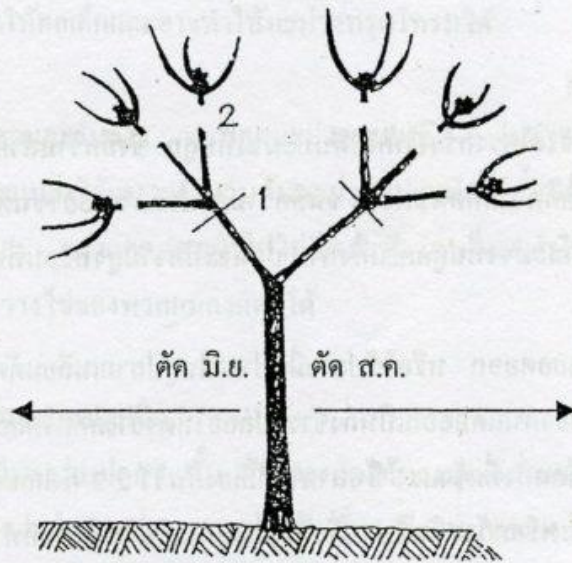

รศ.ดร.สมชาย กล้าหาญ คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง แนะนำว่า การตัดแต่งกิ่งมะม่วงนั้น เริ่มตั้งแต่เมื่อมะม่วงยังเป็นต้นกล้าอยู่ โดยเฉพาะมะม่วงที่เพาะในถุงพลาสติกหรือเพาะลงในแปลงปลูก และเวลาที่ปลูกลงหลุมจำเป็นต้องตัดแต่งรากและใบเพื่อลดการคายน้ำลงด้วยประการหนึ่ง

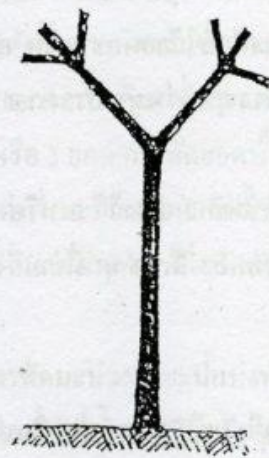

ระบบการตั้งพุ่มต้นมะม่วงนิยมเปิดกลางของทรงพุ่มให้โปร่ง โดยเฉพาะการปลูกในระบบปลูกชิด จำนวนต้นที่ปลูกหนาแน่น ถ้าทรงต้นหนาที่บอบอาจทำให้เป็นที่สะสมของโรคและแมลงศัตรูได้ โดยเฉพาะโรคแอนแทรกโนส ฉะนั้นต้องตัดแต่งกิ่งเพื่อให้ระบบกิ่งภายในทรงพุ่มโปร่ง เพื่อแก้ปัญหาโรคแมลงได้น้อยลง

แบบเลี้ยว 2 กิ่ง

แบบเลี้ยว 3 กิ่ง

ระบบการเลี้ยงกิ่งข้างนี้จะทำให้การตั้งพุ่มของมะม่วงมีทรงพุ่มได้ดีคือ จากช่วงที่ 1 เลี้ยงกิ่งไว้ 1-2 กิ่ง พอช่วงที่ 2 เลี้ยงกิ่งที่แตกจากช่วงที่ 1 ไว้กิ่งละ 3 กิ่ง รวมกันเป็น 6 กิ่ง พอช่วงที่ 3 เลี้ยงไว้ 18 กิ่ง (1-2-6-18) การแตกกิ่งของมะม่วงแตกด้านข้างละ 3 ช่วง และรวมทั้งการเลี้ยงกิ่งจากลำต้นอีก 2 ช่วง รวมเป็น 5 ช่วง จะใช้เวลาเลี้ยงดูทั้งหมดประมาณ 7-8 เดือน การเลี้ยงระบบนี้กิ่งจะค่อยๆ โป่งขึ้นและโคนกิ่งแข็งแรง กิ่งจะไม่หักหรือห้อยลงมาขณะที่มะม่วงติดผล

รศ.ดร.สมชาย บอกว่า ข้อดีของการตัดแต่งกิ่งมะม่วงไว้ว่า

1. เพื่อเอาโครงสร้างให้ทรงพุ่มและลำต้นเตี้ย จะเริ่มตัดเมื่อยอดพันธุ์ดีเจริญได้สูงจากพื้นดิน 2 ฟุต หรือ 2 ชั้นใบ และเมื่อกิ่งที่แตกออกมาใหม่ซึ่งแตกจากตาข้างนั้น เราก็เริ่มตัดกิ่งหรือปลิดกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ออกเพื่อให้ได้โครงสร้างตามที่เราต้องการให้เหลือไว้ 2 กิ่ง หรืออาจจะไว้ 3 กิ่งก็ได้ (ในขั้นแรก)
2. เพื่อให้สะดวกในการปฏิบัติงาน มะม่วงระบบปลูกชิดนั้น เมื่อเราตัดแต่งกิ่งแล้วจะได้ลักษณะรูปทรงพุ่มต้นเตี้ยสะดวกในการปฏิบัติงาน เช่น ฉีดสารเคมี การเก็บเกี่ยวผล การใส่ปุ๋ย ซึ่งการปลูกมะม่วงระบบชิดต้นเตี้ย การเก็บเกี่ยวมะม่วงก็จะไม่เกิดความเสียหายหรือเกิดขึ้นน้อย
3. เพื่อให้ปริมาณกิ่งและผลสมมูลกับลำต้นและธาตุอาหาร คือตัดแต่งเพื่อให้มะม่วงมีจำนวนกิ่งที่ออกดอก และถือผลในปริมาณที่พอดีกับสัดส่วนของลำต้นและปริมาณธาตุอาหาร ซึ่งจะทำให้ได้ผลมะม่วงที่สมบูรณ์เป็นที่ต้องการของตลาด ถ้าหากไม่ได้ตัดแต่งกิ่งมะม่วงจะติดผลมาก กิ่งใบมาก จะทำให้ผลเล็กและอาจทำให้มะม่วงทรุดโทรมได้
4. เพื่อป้องกันโรคและแมลง การปลูกมะม่วงระบบชิด ถ้าไม่ทำการตัดแต่งกิ่งจะทำให้เป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคและแมลงได้ เพราะจำนวนต้นมะม่วงที่ปลูกต่อไร่มีความหนาแน่น และถ้าไม่ตัดจะทำให้ทรงพุ่มทึบ แสงแดดส่องเข้าไปไม่ถึงบริเวณโคนกิ่งจะทำให้เกิดโรคจากเชื้อราได้หรือเป็นที่หลบซ่อนหรือวางไข่ของพวกแมลงศัตรูได้

รูปแบบของการตัดแต่งกิ่งในระบบปลูกชิด

การปลูกมะม่วงในระบบปลูกชิดจะต้องมีการตัดทรงพุ่มเตี้ย แคระเป็นหลัก รูปแบบที่นิยมใช้และเหมาะสมกับการปลูกมะม่วงระบบปลูกชิดนั้น คือแบบทรงแจกันซึ่งทำได้โดยตัดยอดหรือวิธีเดียวกันกับตั้งพุ่มต้น ซึ่งได้กล่าวมาแล้วคือ

การตัดยอดหรือลำกระโดงให้สูงจากพื้นดินประมาณ 2 ฟุต หรือ 2 ชั้นใบ และเมื่อมียอดใหม่แตกออกมาตามด้านข้างของลำต้น เลือกกิ่งบริเวณบนสุดไว้ประมาณ 2-3 กิ่ง และเลือกกิ่งที่มีขนาดใกล้เคียงกันมากที่สุด และมีระยะห่างพอดีทำให้เกิดทรงพุ่มคล้ายแจกัน มีช่องว่างตรงกลางพุ่ม

การตัดแต่งกิ่งมะม่วงแบบเลี้ยงยอด 2 และ 3 กิ่ง

ถ้าหากตัดกิ่งกระโดงในขั้นแรกให้อยู่ในระดับที่เตี้ย ก็จะทำให้ทรงพุ่มต้นมะม่วงเตี้ย และถ้าตัดกิ่งที่แตกออกมาชุดแรกอีกแต่ละกิ่งจะแตกยอดอ่อนออกมาหลายยอด ในแต่ละกิ่งเลือกเอาไว้ 2 ยอด หรือ 3 ยอด การตัดยอดนั้นไม่ควรทำเกิน 3 ครั้ง เพราะจะทำให้ทรงพุ่มมะม่วงทึบเกินไป ซึ่งการตัดแต่งกิ่งมะม่วงแบบแจกันนี้ จะทำให้มะม่วงมีการกระจายผลดีมาก ผลมะม่วงจะมีคุณภาพดี ทรงพุ่มโป่ง แต่อาจทำให้กิ่งฉีกหักได้ง่าย